

Årsrapport

Socialnämnden
2022

Innehållsförteckning

1 Sammanfattning	3
2 Viktiga och intressanta händelser för individ och samhälle	4
3 Verksamhet	5
3.1 Uppföljning av grunduppdrag	5
4 Måluppföljning	6
4.1 Strategiska områden/Förutsättningar/Utgångspunkter: I Mark ska barn och unga få en bra start i livet för att utveckla sin potential	6
4.2 Strategiska områden/Förutsättningar/Utgångspunkter: I Mark ska de som behöver få bra stöd och en god vård och omsorg för att ha ett gott liv	8
4.3 Strategiska områden/Förutsättningar/Utgångspunkter: Hållbar personalförsörjning	14
5 Agenda 2030	14
6 Uppföljning av internkontroll	17
6.1 Årets internkontrollarbete	17
6.2 Uppföljning av internkontrollplanen	17
7 Personal	21
8 Ekonomi	22
8.1 Driftredovisning.....	22
8.2 Investeringsredovisning.....	24
9 Annan uppföljning	25
9.1 Övrig uppföljning.....	25
10 Följetal	27
10.1 Följetal verksamhet	27
10.2 Följetal personal	29
11 Budgetunderlag	31
11.1 Utmaningar och slutsatser utifrån årsrapporten	31
11.2 Omvärld	31
11.3 Ekonomi.....	33
11.4 Personal- och kompetensförsörjning.....	33
11.5 Taxor och avgifter.....	34

Bilagor

Bilaga 1: Taxor SN 2023

Bilaga 2: Nyckeltal Ekonomi kostnadsslag SN dec 2022

Bilaga 3: Nyckeltal Ekonomi verksamhet SN dec 2022

Bilaga 4: Kvalitetsberättelse SN 2022

1 Sammanfattning

Socialnämndens verksamheter redovisade ett överskott om 6,5 mnkr för året. Orsaken till överskottet är bland annat ej budgeterade intäkter så som ersättning för sjuklönekostnader genom staten, cirka sex veckor stängning av daglig verksamhet på grund av pandemin, lägre personalkostnader samt budgetreserv.

Socialnämnden arbetar aktivt för att uppnå kommungemensamma mål med fokus främst på målet "bästa barnkommun" samt uppsatta nämndmål. I många avseende når socialnämndens verksamheter upp till uppsatta mål.

Årets arbete har präglats av lågkonjunktur, desinformationskampanj samt öka fältarbetarnas närvaro. Dessutom har man fokuserat på invånarnas psykiska hälsa. Man har gjort flera olika insatser på individ, grupp och strukturell nivå. Till exempel har riktade insatser gjorts för att öka kompetensen bland medarbetarna samt utökat samarbetet med externa aktörer.

Arbete med långsiktig kompetensförsörjning har vidareutvecklats. För att möta rekryteringsutmaningen har ett systematiskt arbete påbörjats inom hela socialförvaltningen, bland annat med målet att minska antalet timvikarier till förmån för tillsvidareanställningar på heltid.

Medarbetare inom nämndens verksamheter har fått ta del av utbildningar av varierande karaktär, både internt och externt. Inom individ- och familjeomsorgen har bland annat riktade utbildningsinsatser erbjudits genom SKR:s "Yrkesresan". För att fortsatt vara en attraktiv arbetsgivare arbetar nämnden aktivt med att finna individuella lösningar för att höja medarbetarnas kompetens.

Pandemin påverkade funktionsstöds verksamheter på många nivåer, bland annat genom hög personalfrånvaro, det krävdes alternativa lösningar för att tillgodose brukarnas behov som till godosågs bland annat genom digitala aktiviteter. En uppskattad aktivitet bland brukarna inom funktionsstöd var Valmässan. Under mässan fick brukarna möjlighet att prata med kommunpolitiker och testa på hur röstning går till.

Under perioden har pågått ett kontinuerligt arbete med uppdatering och anpassning av aktuella riktlinjer och rutiner inom nämndens verksamheter, med fokus på kvalitetssäkring.

2 Viktiga och intressanta händelser för individ och samhälle

Individ- och familjeomsorg

Lågkonjunktur

En hög inflation och effekter av kriget i Ukraina har utsatt kommunens invånare för stora ekonomiska påfrestningar, redan marginaliserade grupper får ökade svårigheter att klara sin ekonomi. Som en konsekvens av händelseutvecklingen har Försörjningsstödsenheten förberett sig på att ta emot och handlägga fler ansökningar rörande ekonomiskt bistånd.

Desinformationskampanj mot svenska myndigheter om socialtjänsten

Under året har en vilseledande kampanj bedrivits bland annat på sociala media som felaktigt påstår att muslimska barn och familjer skulle vara systematiskt utsatta för övergrepp från svenska myndigheter. För att hantera denna risk har verksamheten vidtagit en rad olika åtgärder rörande arbetsmiljö, kommunikation till allmänheten och metodutveckling.

Uppsökande socialt fältarbete

Under året har det uppsökande sociala fältarbetet riktat sig till unga i miljöer där unga människor på ett osystematiskt sätt vistas och möts funnit sin form. Två fältsekreterare arbetar uppsökande och samverkar med andra berörda yrkesgrupper i den kommunala organisationen. På uppdrag av berörda förvaltningschefer och inom ramen för Bästa barnkommun har verksamheten initierat och drivit ett utvecklingsarbete för att förbättra samverkan mellan ungdomsutvecklare, ungdomshandledare och fältsekreterare.

Funktionsstöd

Valår

Verksamheten genomförde och välkomnade alla brukare på en valmessa i Kinnaström där politiker var inbjudna för att informera om de olika partierna. På valmässan fanns det möjlighet att få öva på hur man gör när man röstar. Det var en bra uppslutning på deltagandet. Verksamheten har utöver detta arbetat med demokrati- och valfrågor genom information och anpassat pedagogiskt material till brukare för ökad delaktighet.

Aktivitetsgruppen

Aktivitetsgruppen består av medarbetare, pedagog och enhetschef som planerar och utför aktiviteter anpassade till målgruppen inom Funktionsstöd. Under året har gruppen ordnat tårttävling, höstfest, musikfrågesport, julbingo, halloweenbowling, 5-kamp med mera. Under sommaren ordnades aktiviteter utomhus på olika platser i kommunen- allt ifrån vattenkrig, kubb, grillkväll och tipspromenad.

25 årsfirande

I november deltog för första gången deltagare från daglig verksamhet vid det kommungemensamma firandet av de som varit anställda, alternativt haft daglig verksamhet, i kommunen i 25 år. Funktionsstöd har samverkat med arrangören vad gäller tillgänglighet och anpassningar för att säkerställa deltagande utifrån individuella förutsättningar.

Personliga ombud

Verksamheten med personligt ombud (PO) startade i Marks kommun 2002. I oktober uppmärksammades verksamhetens 20-årsjubileum i samband med Psykiatrins dag som kommunen anordnade.

I slutet av 2022 har verksamheten fått nya ändamålsenliga lokaler som är skilda från övrig verksamhet inom Socialtjänsten, de finns nu i centrala Kinna.

3 Verksamhet

3.1 Uppföljning av grunduppdrag

Huvudverksamhet / Uppdraget uppfyllt	Helt	I hög grad	Delvis	I låg grad	Inte alls
Stöd till personer med funktionsnedsättning		X			
Individ- och familjeomsorg		X			

Nämndens bedömning

Funktionsstöd har i hög grad uppfyllt sitt grunduppdrag. Januari och februari präglades av pandemin vilket gjorde att vissa insatser såsom ex. daglig verksamhet inte kunde utföras fullt ut.

Individ-och familjeomsorgen har i hög grad uppfyllt sitt grunduppdrag. Att den inte helt uppfyllt sitt grunduppdrag förklaras av att målen är högt satta, att verksamheten förhåller sig till omvärldsfaktorer som är svåra att förutse och komplexa interna processer rörande till exempel digitalisering och bemanning.

Bedömningen grundar sig även på följetal, med fokus på nämndens mål. Följetalen påvisar goda resultat och i många avseende bättre än i jämförelse med året 2021. Majoriteten av följetalen når upp till ett resultat över 90%.

Funktionsstöd:

- Andel överklaganden där kommunens beslut fått bifall - 70-100%
- Andel brukare inom funktionshinder med aktuell genomförandeplan -totalt 80-100%
- Tid från beslut till verkställighet enligt LSS – mindre än 3 mån.,. 70-100 %
- Andel korrekt anmälda enheter till IVO. 70-100 %

Individ-och familjeomsorg

- Andel överklaganden där kommunens beslut fått bifall 75-100 %
- Andel brukare med aktuell genomförande plan - totalt 80-100 %

4 Måluppföljning

Kommunens verksamhet ska planeras med vision och mål för Marks kommun som utgångspunkt. I detta avsnitt följs mål och indikatorer upp.

Symbolförklaring	
	Mål för indikator: uppnått
	Mål för indikator: delvis uppnått
	Mål för indikator: inte uppnått
	Kan inte bedömas

4.1 Strategiska områden/Förutsättningar/Utgångspunkter: I Mark ska barn och unga få en bra start i livet för att utveckla sin potential

Kommungemensamma mål: Bästa barnkommun

Indikatorer	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Mål 2022
Handläggningstider vid familjeenheten	119	118	116	—

Prognosen beräknades utifrån medel, utfallet redovisas i median.

Verksamhetens arbete med att bidra till målet Bästa barnkommun tar sig en mängd uttryck där det pågående arbetet tillsammans med den ideella organisationen Maskrosbarn att ta fram insatsen "extravuxen" är ett exempel. Ett annat exempel är arbetet med att omstrukturera de insatsalternativ som främst rör familjebehandlarna. Avsikten är att möta familjer mer intensivt i tidigt skede men också i krissituationer då mottagligheten är som högst. För att nå nya målgrupper och bredda sitt budskap har familjeenheten spelat in och lagt ut en webbaserad informationsfilm om familjeenhetens uppdrag. Förhoppningen är att informationen ska öka kunskap och kännedom hos kommuninnevånarna om hur socialtjänsten arbetar. Det förebyggande sociala fältarbetet har funnit sin form och fältsekreterarna samverkar med berörd personal inom den kommunala organisationen.

Handläggningstider vid familjeenheten

Nämndens bedömning är att målet i hög grad uppfyllts under året. Bedömningen grundar sig på följande. En utredning gällande barn och unga ska enligt Socialtjänstlagen vara genomförd inom fyra månader men det finns situationer utanför verksamhetens kontroll som påverkar möjligheten att följa lagens krav. Svårigheter att nå och samarbeta med den som är föremål för utredning, andra pågående utredningsaktiviteter hos andra huvudmän som till exempel hälso- och sjukvård som kan vara av betydelse för utredningsresultatet.

Nämndens mål: Inga vräkta barn

Nämndens bedömning är att målet uppfyllts helt under året. Bedömningen grundar sig på följande:

Förvaltningen agerar på tidiga signaler, genom intern samverkan och utförlig orsakskartläggning. Ett boendesocialt team har etablerats på förvaltningen med gott resultat. Boendehandläggarnas förebyggande arbete har identifierat familjer med barn som riskerat att vräkas, stöd till dessa familjer har getts i form av kommunalt kontrakt och övrigt socialt stöd. Under året har verksamheten definierat, tydligort och skapat rutiner för det vräkningsförebyggande och uppsökande arbetet samt uppdaterat överenskommelsen med Marks bostad AB (MBAB).

Indikatorer	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Mål 2022
Antal berörda barn vid vräkningar	3	1	0	=0

Målet har koppling till Agenda 2030: mål 1 ingen fattigdom, mål 3 god hälsa och välbefinnande

samt mål 11 hållbara städer och samhällen.

Målet har även koppling till Barnkonventionen: artiklar 2, 3, 12 samt 27 som gäller ingen diskriminering, barnets bästa, barnets rätt att komma till tals samt levnadsstandard.

Antal berörda barn vid vräkningar

Siffran har redovisats från Kronofogden, privata hyresvärdar meddelar inte alltid socialtjänsten när familjer med barn riskerar vräkning.

Nämndens mål: Antal hushåll med barn i behov av försörjningsstöd ska minska

Nämndens bedömning är att målet har uppfyllts under året. Bedömningen grundar sig på följande:

Antalet hushåll där barn berörs har minskat under året. Det beror dels på ett närmare arbete med brukare där barn berörs, samverkan med Arbetsmarknadscenter (AMC) och deras aktiva arbete samt en förbättrad arbetsmarknad.

Förvaltningen har under året haft fokus på hushåll med barn som har behov av ekonomiskt bistånd. Under hösten har inga stora förändringar noterats kopplat till lågkonjunkturen.

Indikatorer	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Mål 2022
Antal ärenden involverande barn som är beroende av försörjningsstöd	144	112	110	≤130

Målet har koppling till Agenda 2030: Mål 1 Ingen fattigdom, mål 3 God hälsa och välbefinnande samt mål 11 Hållbara städer och samhällen

Målet har även koppling till Barnkonventionen: artiklar 2, 3, 12 samt 27 som gäller ingen diskriminering, barnets bästa, barnets rätt att komma till tals samt levnadsstandard.

Antal ärenden involverande barn som är beroende av försörjningsstöd

Utfall som prognos, statistik kvartal 3 Nämnden arbetar för att nå målet och prognosen visar måluppfyllelse.

Nämndens mål: Barnärenden där samarbetet mellan huvudmän och berörda aktörer ska säkerställas så att barnets behov av hälso- och sjukvård, socialtjänst och skola tillgodoses.

Nämndens bedömning är att målet uppfyllts i hög grad under året. Bedömningen grundar sig på följande:

Individ- och familjeomsorg

Barn som målgrupp för Individ- och familjeomsorgens insatser har inte sällan en komplex behovsbild. Dessa behov kan endast tillgodoses genom att huvudmännen samarbetar för att ge barnet vad det behöver för sin hälsa och utveckling. För att säkerställa att behoven blir omhändertagna behöver barnet ibland en Samordnad individuell plan, SIP som definierar respektive huvudmans ansvar och insats. Trots en hög ambitionsnivå för arbetet finns det idag inget säkert sätt att på nationell eller regional nivå ta fram mängdstatistik. Under 2022 har nämnden arbetat med att ta fram arbetssätt för att skapa mätmetoder så att statistik ska kunna redovisas för Marks kommun. På enhetsnivå, Inom verksamheten har manuella arbetssätt tagits fram för att mäta antalet SIP:ar som genomförs.

Samarbetet mellan huvudmännen säkerställs på organisatorisk nivå genom samverkansmöten, till exempel SSPF, Skola, Socialtjänst, Polis och Fritid. Närvårdssamverkans arbetsgrupp består av representanter från socialtjänst, skola och sjuk- och hälsovården. På individnivå upprättas SIP när någon part identifierar behov av gemensamma stöd och vårdinsatser. Initiativ har under året tagits till att starta en "myndighetsgrupp" som består av de enhetschefer som ansvarar för myndighetsutövning och en delregional arbetsgrupp som arbetar för att säkerställa att placerade barn får tillgång till hälsoundersökningar.

Funktionsstöd

Verksamheten har under året arbetat med att säkerställa att SIP genomförs när behov finns och godkänts av brukaren. Verksamheten har tydliggjort definitionen av SIP och andra mötesformer för att säkerställa att både barn och vuxna inom Funktionsstöd får sina behov tillgodosedda genom samverkan.

Målet har koppling till Agenda 2030: Mål 3 God hälsa och välbefinnande samt mål 10
Målet har även koppling till Barnkonventionen: artiklar 2, 3, 12 samt 27 som gäller ingen diskriminering, barnets bästa, barnets rätt att komma till tals samt levnadsstandard.

Nämndens mål: Möta varje barns behov i utformningen av korttidsvistelse inom den egna verksamheten

Nämndens bedömning är att målet uppfylls i hög grad under året. Bedömningen grundar sig på följande:

Verksamheten har under året arbetat utifrån att dokumentera och bedöma behov i utredningen genom att använda sig av arbetssättet Individens behov i centrum (IBIC) som ger förutsättningar att bedöma behovet och ge rätt stöd. Enligt Socialstyrelsen leder IBIC till bland annat stärkt delaktighet för individen och förbättrat samarbete mellan individ, företrädare och professionella. Vid handläggning av ärenden gällande kosttidsvistelse läggs fokus på att beakta både brukarens och vårdnadshavare/företrädarens behovsbeskrivning för att bedöma behov och form av stödet.

Under året har det varit ett flertal inskolningar på korttidsvistelsen och ett arbete med att matcha till rätt grupp för varje barn/ungdom. Trots fortsatt pandemi har vi kunnat öka gemensamma aktiviteter vilket är positivt för våra barn och ungdomar. För att i högre grad tillgodose önskade behov pågår en planering för byte av lokaler för korttidsvistelse.

Under vecka 32 genomfördes ett läger på Apelhults scoutgård i Rydal, samverkan skedde med de som är på korttiden denna vecka. Barnen/ungdomarna har möjlighet till att övernatta på lägret eller delta enbart under dagtid.

Indikatorer	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Mål 2022
Andel barn vars korttidsvistelse är utformad efter behov		72	91	≥ 75

Målet har koppling till Agenda 2030: Mål 1 Ingen fattigdom, mål 3 God hälsa och välbefinnande samt mål 11 Hållbara städer och samhällen.
Målet har även koppling till Barnkonventionen: artiklar 2, 3, 12 samt 24 som gäller ingen diskriminering, barnets bästa, barnets rätt att komma till tals samt rätten till särskild omvårdnad

Andel barn vars korttidsvistelse är utformad efter behov

I hög grad tillgodoses de önskade behoven av korttidsvistelse, dock kan det vara svårt att tillgodose önskemålet helg vistelse fullt ut. Detta med anledning av begränsning av antal platser på korttidsvistelsen.

4.2 Strategiska områden/Förutsättningar/Utgångspunkter: I Mark ska de som behöver få bra stöd och en god vård och omsorg för att ha ett gott liv

Nämndens mål: Allt arbete bedrivs med professionellt förhållningssätt och god kvalitet

Nämndens bedömning är att målet förväntas uppfyllas i hög grad under året. Bedömningen

grundar sig på följande:

Individ- och familjeomsorg:

En grundförutsättning för att arbetet kan bedrivas med professionellt förhållningsätt och god kvalitet är att de medarbetare som rekryteras till verksamhet uppfyller de formella krav som ställs på respektive tjänst. Vid rekrytering säkras därför grundkompetensen och alla medarbetare upprättar i samband med mål- och utvecklingssamtal tillsammans med sin chef en kompetensutvecklingsplan. 1: a linjens chefer är också uppmärksamma på medarbetarnas reella kompetenser som kan vara av avgörande betydelse i handläggning och svåra möten. För att säkerställa att verksamhetens arbete baseras på bästa tillgängliga kunskap bedrivs ett ständigt utvecklings- och utbildningsarbete. Samtliga medarbetare deltar i handledning som ger möjlighet till självreflektion och utveckling i yrkesrollen. Samtliga medarbetare erbjuds regelbundet vidareutbildning, utifrån individuellt upprättade kompetensutvecklingsplaner. Allt handläggningsarbete bedrivs utifrån etablerade metoder och mallar. Barns behov i centrum, BBIC, innehåller en struktur för handläggning, genomförande och uppföljning av myndighetsutövningen, IBIC, Individens behov i centrum, är ett arbetssätt som används för att beskriva resurser, behov och mål för personer med psykisk funktionsnedsättning och Instrument X som är ett standardiserat frågeformulär och en strukturerad process för framförallt nybesök inom ekonomiskt bistånd.

Ökade krav och en väntad ny socialtjänstlag gör att verksamheten förbereder sig på att arbeta mer förebyggande och kunskapsbaserat. Detta tar sig bland annat uttryck i att både vuxen- och familjeenheten börjat arbeta med Individbaserad systematisk uppföljning för att på så sätt fånga upp och tillämpa metoder och förhållningsätt som fungerar bättre än andra. Inför nästkommande år planerar familjeenheten att anställa ytterligare en fältsekreterare för att kunna bidra till det förebyggande arbetet.

Den socialpsykiatriska enheten har i sin öppna verksamhet, Vallmon erbjudit deltagarna en rad olika aktiviteter med målet att stödja psykisk hälsa och välbefinnande. Fotokurs och fotoutställning på kommunbiblioteket, oros/ångeststudiecirkel och mindfulnessgrupp.

Personligt ombud och psykiatrihandläggare har besökt verksamheten för att ge information om rättigheter och stödåtgärder.

Funktionsstöd

Verksamheten arbetar med att säkerställa brukarnas rätt till kommunikation bland annat genom att behovet av kommunikationsmetod ska dokumenteras i varje enskild genomförandeplan. Personalen har genomgått utbildningar inom Alternativ och Kompletterande Kommunikation, (AKK), för att professionellt möta varje enskild brukares behov. För att erbjuda brukarna en god kvalitet har det anordnats ett flertal aktiviteter, bland annat utflyttad verksamhet, lägeraktivitet, grillkvällar, motionslopp med mera.

Verksamheten har utbildat tre samordnande stödpedagoger i PERMA- ett begrepp som sammanfattar hur vi kan jobba med ett positivt fokus. Det handlar om att öka välbefinnande och välmående för brukarna, att bygga på det som fungerar. PERMA står för Positiva känslor, Engagemang, Relationer, Meningsfullhet och Att lyckas. Metoden kommer att implementeras i verksamheterna. Syftet är att arbeta med metoder och verktyg för att på ett lågaffektivt sätt skifta fokus från problem till välbefinnande hos brukarna.

Funktionsstöd har arbetat efter en strategi att säkerställa brukarnas rätt till kommunikation. Verksamheten har utbildat sju språkombud under året. Språkombud är medarbetare med uppdrag att stödja kollegor när det gäller språkutveckling. Språkombuden arbetar med stöd av chefen för att göra hela arbetsplatsen språkutvecklande och för en bättre kommunikation i det dagliga arbetet med brukarna.

Indikatorer	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Mål 2022	
Andel anmälningar till familjeenheten där förhandsbedömningar görs inom 14 dagar	85	92	94	= 100%	
Andel anmälningar till vuxenenheten där förhandsbedömning görs inom 14 dagar	96	96	90	≥90%	

Indikatorer	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Mål 2022
Utredningstid i antal dagar från ansökan till beslut om LSS-insats (alla insatser), medelvärde	40	44	47	≤45

Målet har koppling till Agenda 2030: Delmål 10:2 att möjliggöra och verka för att alla människor blir inkluderade i det sociala, ekonomiska och politiska livet. Mål 3 God hälsa och välbefinnande samt mål 5 Jämställdhet.

Andel anmälningar till familjeenheten där förhandsbedömningar görs inom 14 dagar

Familjeenheten lyckas inte helt att förhandsbedöma anmälningar inom 14 dagar, detta har sin förklaring i både interna och externa omständigheter. Interna omständigheter är relaterade till arbetsprocesser och bemanning, externa är kopplade till klientens motivation och medverkan i bedömningsarbetet.

Andel anmälningar till vuxenenheten där förhandsbedömning görs inom 14 dagar

Det finns inget lagkrav på att förhandsbedömningar ska genomföras inom 14 dagar vad gäller anmälningar vuxna, nämnden har satt målet vid 90 %. Det kan komma in flera anmälningar på samma person, om personen har en pågående utredning kopplas de nya anmälningarna till utredningen.

Utredningstid i antal dagar från ansökan till beslut om LSS-insats (alla insatser), medelvärde

Målet nås inte fullt ut med anledning av personalomsättning där enheten inte varit fullbemannad under våren samt att den nya arbetsmetoden Individens Behov i Centrum (IBIC), har krävt ett omfattande implementeringsarbete. Resultatet hämtas från Kolada och redovisningen gäller de sex första månaderna 2022. Jämfört med andra kommuner ligger vi lite lägre och följer trenden med fler antal dagar för 2022 än 2021 (riket 48/2022 och 45/2021 och liknande kommuner LSS 49/2022 och 40/2021).

Nämndens mål: Verksamheten ska baseras på bästa tillgängliga kunskap, personens erfarenhet och önskemål, personens situation och professionell expertis

Nämndens bedömning är att målet i hög grad förväntas uppfyllas under året. Bedömningen grundar sig på följande:

Individ- och familjeomsorg

Samtliga enheter inom verksamheten tillämpar evidensbaserade bedömningsmetoder och insatser rekommenderade av Socialstyrelsen. Speciellt kan nämnas individer som berörs av våld i nära relation. Sara och FREDA är exempel på metoder som både bedömer risker och stödjer utsatta individer.

Psykisk hälsa är en angelägen samhälls- och folkhälsofråga. Vård och behandling är hälso- och sjukvårdens ansvar. Kommunen bidrar utöver sin socialpsykiatriska verksamhet till det förebyggande arbetet och en plan har därför antagits. Aktiviteterna i planen riktar sig till samtliga förvaltningar med erbjudanden om utbildning, råd och stöd. Under året har också en specifik handlingsplan med aktivitetsplan för suicidprevention tagits fram. Därför finns det till exempel nu en arbetsgrupp för psykisk hälsa, breda utbildningsinsatser inom områdena suicidprevention och psykisk ohälsa riktade till kommunanställda, representation i de regionala styrgrupperna för psykisk hälsa och suicidprevention.

Barns behov av insatser i form av placering utanför hemmet i form av familjehem, hem för vård eller boende (HVB) ägnas särskild uppmärksamhet och följs noga av verksamheten. Under året har därför en studie inletts med målet att undersöka förutsättningar, tillvägagångssätt, bevekelsegrunder och dilemman på utförarnivå gällande bedömningar och val av placering av barn och unga. Studien genomförs i regi av FoU Sjuhärad och Lunds universitet.

Funktionsstöd

Verksamheten deltar i en nationell brukarundersökning via Sveriges kommuner och regioner, SKR. Undersökningen genomfördes under hösten 2022. Svarsfrekvensen inom Daglig verksamhet minskade med 2,7 %, vilket inte når målsättningen med ökad svarsfrekvens. Däremot når vi målsättningen inom gruppbostad med en ökning på 1,8 % och servicebostad med 2,4 %. Arbetet med analys och förbättringar har påbörjats och kommer att fortsätta under 2023. Under åren som gått har intresset hos brukarna att få delta i arbetet som sker med analyser och förbättringsarbete ökat.

Centrala brukarrådet hålls två gånger per år. Detta är utifrån en brukarundersökning som gjordes 2016 då brukarna önskade mer delaktighet. Detta år var första mötet digitalt via teams. Samtliga boenden fick ut en länk för att kunna koppla upp sig. Under mötet var temat hälsa. Det var en bra uppslutning på deltagandet. Cirka 50 brukare deltog vid denna tillställning. I september hölls vårt andra centrala brukarråd. Brukarna fick information om brukarundersökningen och hur vi inom Funktionsstöd arbetar med dem. Även vid detta möte var det en hög uppslutning och det verkar som att intresset är stort och vi ser ett ökat engagemang hos brukarna. Under året har även de lokala brukarråden genomförts.

Funktionsstöd har under 2022 deltagit i ett forskningsprojekt med syftet att undersöka om och hur personer med intellektuell funktionsnedsättning (IF) uppfattar om, och i så fall på vilket sätt, deras insatser har påverkats av covid-19. Studien tittar på insatserna utifrån bland annat tillfredsställelse med och delaktighet i insatserna under pandemin. Forskningsprojektet leds av Linköpings universitet i samverkan med FUB och utgångspunkten är den Nationella brukarundersökningen inom området för funktionshinder. Under hösten har brukare, personal och chefer från Funktionsstöd deltagit i fokusgrupper. Mark är en av fyra kommuner i Sverige som har valts ut att delta i projektet.

Under pandemin och den tillfälliga nedstängningen av daglig verksamhet i fem veckor i början av 2022 arbetade daglig verksamhet med att fånga upp de deltagare som endast har insats daglig verksamhet för att tillgodose deras behov och försöka minska riskerna med att bli isolerade och förebygga psykisk ohälsa. Under denna period anordnades webb aktiviteter, varje vardag kl. 11:00. Det har varit tex gym, musik, frågesport, bingo, webb-café och talang. Daglig verksamhet har infört hälsomåndagar vilket innebär att deltagarna/brukarna erbjuds att prova olika aktiviteter med inriktning hälsa, tex frisbeegolf, utegym, yoga och att vistas ute i naturen och utföra olika aktiviteter där. En studiecirkel har startats upp för en deltagargrupp där man samtalar kring hälsa, såsom sömn, återhämtning, rörelse och kost.

Indikatorer	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Mål 2022	
Brukarbedömning daglig verksamhet – brukaren får själv bestämma om saker som är viktiga, andel%	73	73	80	≥78%	
Använder standardiserade bedömningsmetoden FREDAs kortfrågor för att upptäcka våldsutsatthet hos enskilda vuxna missbruk (Ja=1, Nej=0)	1	1	1	1	

Målet har koppling till Agenda 2030: Mål 1 Ingen fattigdom. Mål 3 God hälsa och välbefinnande med delmål 3.4 främja psykisk hälsa och välbefinnande, 3.5 förebygg och behandla drogmissbruk.

Brukarbedömning daglig verksamhet – brukaren får själv bestämma om saker som är viktiga, andel%

Brukarundersökningen genomfördes hösten 2022, genomförs vartannat år. Brukarundersökningen ger underlag för att arbeta med både personal och brukare gällande förbättringsåtgärder. Daglig verksamhet har aktivt arbetat med resultatet från förra undersökningen och årets resultat visar på en ökning av brukare som upplever att de får bestämma om saker som är viktiga för dem i sin dagliga verksamhet. Jämfört med de kommuner i riket som deltar i undersökningen ligger vi för 2022 högre (deltagande kommuner i riket 75 %, 165 kommuner).

Använder standardiserade bedömningsmetoden FREDA-kortfrågor för att upptäcka våldsutsatthet hos enskilda vuxna missbruk (Ja=1, Nej=0)

Socialekreterarna inom IFOs myndighetsutövning har utbildning i FREDA och metoden används systematiskt. FREDA kortfrågor ska bland annat användas vid uppföljning av genomförandeplan minst 1 gång per år inom boendestödet och boende SoL.

Nämndens mål: Insatser ska samordnas i syfte att enskilda når en egen försörjning

Nämndens bedömning är att målet förväntas uppfyllas i hög grad under året. Bedömningen grundar sig på följande:

Marks kommun har lägre andel barn i befolkningen som ingår i familjer med långvarigt ekonomiskt bistånd. Ett förbyggande arbete som påbörjats under året är att alla ungdomar som fyller 18 år erhåller ett vykort från Budget- och skuldrådgivningen med information kring privatekonomi.

Verksamheten har under året arbetat med att säkra arbetsprocessen så att brukare inte faller mellan stolarna gentemot AMC samt utökat personalresurs som ska föra arbetet framåt. Under 2022 var det något fler som återkom än 2021 (20 % jämfört med 18 %), nationellt så är siffrorna omvända (20 % jämfört med 22 %).

Arbete är inte bara en fråga om försörjning utan innehåller också ett salutogent perspektiv, dvs mening och känsla av att befinna sig i ett sammanhang, psykisk och somatisk hälsa. Den socialpsykiatriska enheten har därför under året samarbetat med Arbetsmarkanscentrum, daglig verksamhet, arbetsanskaffare inom funktionsstöd och boendestöd /öppen verksamhet med målet att i högre grad bereda sina brukare sysselsättning.

Indikatorer	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Mål 2022	
Vuxna biståndsmottagare med långvarigt ekonomiskt bistånd, andel (%) av befolkningen	0,9	0,8	0,8	≤0,8%	●
Upprättat genomförandeplan med den enskilde inom tre månader inom ekonomiskt bistånd (Ja, för alla=2, Ja, men inte för alla=1, Nej=0)	1	1	2	=2	●

Målet har koppling till Agenda 2030: Mål 1 Ingen fattigdom. Mål 3 God hälsa och välbefinnande meddelmål 3.4 främja psykisk hälsa och välbefinnande, 3.5 förebygg och behandla drogmissbruk.

Vuxna biståndsmottagare med långvarigt ekonomiskt bistånd, andel (%) av befolkningen

Redovisad siffra är en prognos då statistiken inte redovisas innan senare under 2023. Nämnden bedömer att samverkan med arbetsmarknadsenheten medför att antalet brukare med långvarigt bistånd minskar. I jämförelse med hela riket ligger vi betydligt lägre. Kommunen har få som erhåller försörjningsstöd av befolkningen.

Upprättat genomförandeplan med den enskilde inom tre månader inom ekonomiskt bistånd (Ja, för alla=2, Ja, men inte för alla=1, Nej=0)

Fortfarande finns det utmaningar kopplat till arbetet med att upprätta genomförandeplaner av både kvantitativ och kvalitativ karaktär. Dessa utmaningar blir synliga i socialekreterarens möte med brukaren, när ärendet handläggs i verksamhetssystemet och vid statistikuttag. Det utvecklingsarbete som inletts med målet att genomförandeplanerna håller god kvalitet och att antalet planer redovisas korrekt fortsätter under 2023.

Nämndens mål: All hjälp utformas efter individuella behov med delaktighet från brukare och anhöriga

Nämndens bedömning är att målet förväntas uppfyllas delvis under året. Bedömningen grundar sig på följande:

Individ- och familjeomsorgen

Samtliga brukare med en insats ska ha en aktuell genomförandeplan. Den nya modulen i verksamhetssystemet ger den del av verksamheten som arbetar med verkställighet ökade möjligheter att erbjuda genomförandeplaner med hög kvalitet. Ett exempel på detta är Socialpsykiatrins kvalitetsarbete med att utveckla sina genomförandeplaner till gagn för de brukare som erhåller insatser i form av boende eller boendestöd.

Verksamheten har under våren, med förvaltningens övriga anhörigstöd, genomfört fokusgrupper tillsammans med intresse-, politiska och religiösa organisationer. Detta för att kartlägga andra former av anhörigstöd än det kommunen bedriver. I september anordnades ett möte med deltagarna för att sammanställa det som framkommit. Detta innebär att verksamheten kan ge direkt anhörigstöd men även att sprida information och ge råd om andra aktörers anhörigstödsverksamhet utifrån den enskildas önskemål och behov.

Funktionsstöd

Verksamheten arbetar med att öka delaktigheten från brukarna i arbetet med genomförandeplanen och därmed säkerställa den enskildes inflytande över den egna insatsen. Verksamheten arbetar utifrån det individuella behovet genom att förklara och följa upp genomförandeplanen med den enskilde och upprätthålla dokumentationsskyldigheten.

Utflyttad verksamhet

Under vecka 34 anordnades 2022 års utflyttad verksamhet på Kinnagården i Espevik. Ett 50-tal brukare var anmälda och deltog under denna fina sommarvecka. Utflyttad verksamhet innebär att boendena "flyttar ut" sin verksamhet till Espevik. Personal från boendena stöttar och hjälper sina brukare utifrån deras behov. Brukarna fick välja om de ville sova över eller bara vistas under dagtid. På gården anordnades aktiviteter såsom kubbspel, grillkväll, fotboll etcetera Lilla My (vård-ponnyn) kom på besök och gick till havet tillsammans med brukare och tog ett dopp i havet. Enskilda aktiviteter gjordes också utifrån brukarnas önskemål till exempel besöka Varbergs torg, köpa glass på Tre toppar och några valde att köra go kart, med mera.

2020 års brukarundersökning visade på att deltagarna/brukarna i daglig verksamhet inte kände sig fullt delaktiga i sin insats. Detta bidrog till att en trivselgrupp startades upp. Denna trivselgrupp är fortfarande i gång och deltagarantalet ökar. Brukarna får i detta forum delge sina tankar och idéer. I ett möte kom det bland annat fram att det fanns ett önskemål om en julfest som således anordnades i december, den blev mycket uppskattad av brukarna.

Arbetsanskaffargruppen har under 2022 vid två tillfällen anordnat träffpunkter för brukare med individuella placeringar. I daglig verksamhets lokaler har de anordnat träffar med fika och aktiviteter för att möjliggöra att brukare får träffa varandra och i samband med detta har även lokala brukarråd kunnat genomföras. Träffarna har fått positiv respons och många har valt att delta och formatet kommer att utvecklas vidare under 2023 då vi upplever att just denna målgrupp har ett behov av ett forum att träffas utanför ordinarie verksamhetstid men ändå i ett sammanhang som rör deras dagliga verksamhet/sysselsättning.

Anhörigstöd Funktionsstöd har fått en 50% tjänst och den delas på två samordnande pedagoger, som nu går nu en utbildning till anhörigkonsulenter via folkhögskola, med ambitionen att göra en stor utvecklingsinsats på Funktionsstöds Anhörigstöd i kommunen

Indikatorer	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Mål 2022	
Andel brukare med boendebeslut inom funktionsstöd med aktuell genomförandeplan	98	89	95	≥95%	●
Andel klienter inom familjeenhet och vuxenenhet med aktuell genomförandeplan	88	70	80	≥80%	●

Indikatorer	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Mål 2022	
Brukarbedömning individ- och familjeomsorg totalt - inflytande andel %	94	88	88	≥90%	—

Målet har koppling till Agenda 2030: mål 10 Minskad ojämlikhet med delmålet (10:2) att möjliggöra och verka för att alla människor blir inkluderade i det sociala, ekonomiska och politiska livet. mål 3 God hälsa och välbefinnande med delmålet (3:4) främja psykisk hälsa och välbefinnande.

Andel brukare med boendebeslut inom funktionsstöd med aktuell genomförandeplan

Verksamheten har något fler brukare med aktuell genomförandeplan i jämförelse med riket (93 %). Siffran är hämtad från Kolada, Enhetsundersökningen LSS. Vi har identifierat ett systemfel/handhavandeproblem med genomförandeplansarbetet och IBIC i det nya verksamhetssystemet. En projektgrupp och arbetsgrupp arbetar med att säkerställa hela processflödet gällande bland annat genomförandeplanerna.

Andel klienter inom familjeenhet och vuxenhet med aktuell genomförandeplan

Svårt att redovisa, under året pågår implementering av ny verksamhetsmodul för utförare inom IFO, vilket leder till att statistikutdrag av genomförandeplaner försvåras.

Brukarbedömning individ- och familjeomsorg totalt - inflytande andel %

Den nationella brukarundersökningen om brukarupplevd kvalitet genomförs vartannat år, senast hösten 2021. Enkäten besvaras inom försörjningsstöd, vuxenheten samt familjeenheten, vårdnadshavare och barn från 13 år och uppåt. Medborgare som har kontakt med individ- och familjeomsorgen i Marks kommun uppger att i högre grad ha inflytande över det stöd man erhåller (88) jämfört med alla kommuner (85) och liknande kommuner (83). Dock så har upplevelsen av inflytande minskat i kommunen sedan förra undersökningen, resultaten av brukarundersökningen analyseras och arbetas vidare med. Nästa brukarundersökning för IFO genomförs hösten 2023.

4.3 Strategiska områden/Förutsättningar/Utgångspunkter: Hållbar personalförsörjning

Kommungemensamma mål: Sundare personalomsättning

Indikatorer	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Mål 2022	
Personalomsättning (%)	13	12	20	13	—
Personalomsättning chefer (%)	11	6	21	13	—

Personalomsättning (%)

Statistiken gäller perioden november 2021 till och med oktober 2022. Under andra halvåret 2021 fanns en hög omsättning på grund av avslut av cirka 20 extra anställningar på grund av pandemin med benämningen "covid-anställningar". Avvikelsen mot uppsatt mål om 13% beror delvis på detta.

Personalomsättning chefer (%)

Statistiken gäller perioden november 2021 till och med oktober 2022. Statistiken avser både intern och extern personalomsättning. I jämförelse med 2021 där omsättningen minskade i jämförelse mot målet, har det under denna period varit än ökad omsättning i jämförelse mot målet.

Agenda 2030

Nämndens mål	Agenda 2030 mål/delmål	Uppföljning
Inga vräkta barn	Mål 1 Ingen fattigdom Mål 3 God hälsa och välbefinnande Mål 11 hållbara städer och samhällen. Målet har även koppling till Barnkonventionen: artiklar 2, 3, 12 samt 27 som gäller ingen diskriminering, barnets bästa, barnets rätt att komma till tals samt levnadsstandard.	Antal berörda barn vid vräkningar
Antal hushåll med barn i behov av försörjningsstöd ska minska	Mål 1 Ingen fattigdom Mål 3 God hälsa och välbefinnande Mål 11 hållbara städer och samhällen. Målet har även koppling till Barnkonventionen: artiklar 2, 3, 12 samt 27 som gäller ingen diskriminering, barnets bästa, barnets rätt att komma till tals samt levnadsstandard.	Antal ärenden involverande barn som är beroende av försörjningsstöd
Barnärenden där samarbetet mellan huvudmän och berörda aktörer ska säkerställas så att barnets behov av hälso- och sjukvård, socialtjänst och skola tillgodoses.	Mål 1 Ingen fattigdom Mål 3 God hälsa och välbefinnande Mål 11 hållbara städer och samhällen. Målet har även koppling till Barnkonventionen: artiklar 2, 3, 12 samt 27 som gäller ingen diskriminering, barnets bästa, barnets rätt att komma till tals samt levnadsstandard.	Under 2022 har nämnden arbetat med att ta fram arbetssätt för att skapa mätmetoder så att statistik ska kunna redovisas för Marks kommun. SIP är en samverkan mellan kommun och den regionala hälso- och sjukvården vilket innebär att dokumentationen kring upprättade SIP:ar sker i ett externs system
Möta varje barns behov i utformningen av korttidsvistelse inom den egna verksamheten	Mål 1 Ingen fattigdom Mål 3 God hälsa och välbefinnande Mål 11 hållbara städer och samhällen. Målet har även koppling till Barnkonventionen: artiklar 2, 3, 12 samt 24 som gäller ingen diskriminering, barnets bästa, barnets rätt att komma till tals samt rätten till särskild omvårdnad	Andel barn vars korttidsvistelse är utformad efter behov
Allt arbete bedrivs med professionellt förhållningssätt och god kvalitet	Delmål 10:2 att möjliggöra och verka för att alla människor blir inkluderade i det sociala, ekonomiska och politiska livet. Mål 3 God hälsa och välbefinnandemål 5 Jämställdhet.	Andel anmälningar till familjeenheten där förhandsbedömningar görs inom 14 dagar Andel anmälningar till vuxnenheten där förhandsbedömning görs inom 14 dagar Utredningstid i antal dagar från ansökan till beslut om LSS-insats (alla insatser), medelvärde
Verksamheten ska baseras på bästa tillgängliga kunskap, personens erfarenhet och önskemål, personens situation och professionell expertis	Mål 1 Ingen fattigdom. Mål 3 God hälsa och välbefinnande med delmål 3.4 främja psykisk hälsa och välbefinnande, 3.5 förebygg och behandla drogmissbruk.	Brukarbedömning daglig verksamhet – brukaren får själv bestämma om saker som är viktiga, andel%Använder standardiserade bedömningsmetoden FREDA-kortfrågor för att upptäcka våldutsatthet hos enskilda vuxna missbruk (Ja="1", Nej="0")
Insatser ska samordnas i syfte att enskilda når en egen försörjning	Mål 1 Ingen fattigdom. Mål 3 God hälsa och välbefinnande med delmål 3.4 främja psykisk hälsa och välbefinnande, 3.5 förebygg och behandla drogmissbruk.	Vuxna biståndsmottagare med långvarigt ekonomiskt bistånd, andel (%) av befolkningen Upprättat genomförandeplan med den enskilde inom tre månader inom ekonomiskt
All hjälp utformas efter individuella behov med delaktighet från brukare och anhöriga	Mål 10 Minskad ojämlikhet med delmålet (10:2) att möjliggöra och verka för att alla människor blir inkluderade i det sociala, ekonomiska och politiska livet. Mål 3	Andel brukare med boendebeslut inom funktionsstöd med aktuell genomförandeplan Brukarbedömning

Nämndens mål	Agenda 2030 mål/delmål	Uppföljning
	God hälsa och välbefinnande med delmålet (3:4) främja psykisk hälsa och välbefinnande.	individ- och familjeomsorg totalt - inflytande andel %

5 Uppföljning av internkontroll

5.1 Årets internkontrollarbete

Nämnder och styrelser har ansvar för att den interna kontrollen inom sitt verksamhetsområde är tillräcklig och ska rapportera om sitt arbete med intern kontroll.

Nämnder och styrelser har ansvar för att den interna kontrollen inom sitt verksamhetsområde är tillräcklig och ska rapportera om sitt arbete med intern kontroll.

Socialnämnden har under årets interkontrollplan fem kontrollmoment att följa upp. Internkontrollplanen beslutades i samband med årets nämndplan. De beslutade delprocesserna berörde samverkansfrågor, internprocesser, styrdokument och rutiner. Interkontrollplanen för 2022 berörde även handläggningsfrågor med fokus på dokumentation. Vidare avsåg Socialnämnden att följa upp dokumentation av personalärenden.

Samtliga uppföljningar är avklarade. Uppföljning av respektive kontrollmoment beskrivs nedan.

5.2 Uppföljning av internkontrollplanen

Övergripande styrning

Risker	Uppföljning	Resultat av uppföljning 2022
Brist på beredskap vid förseningar eller avbrott i stödverktyg och stödfunktioner.	Tillämpning av dialog och samarbete med KLK och implementering av verksamhetssystem gällande drift och leverans	<p>Reservrutiner för åtkomst till inloggningslänkar till verksamhetssystem. Problem: När kommunens intranät (SPS) inte är tillgänglig kan vi inte komma åt inloggningslänkar till diverse IT-system. Lösning: Vid avbrott och ingen åtkomst till intranätet har vi med stöd av Digitaliseringsenheten säkerställt åtkomst till Inloggningslänkar genom att skapa en säker och Intranät oberoende digital lösning.</p> <p>Reservrutin för alternativ inloggning till Lifecare HSL Problem: Vid driftstörningar hos svensk e-Identitet som är leverantör av två faktorsinloggningstjänster. Kan inte legitimerad personal logga in i systemet med SITHS-kort (E-tjänstelegitimation). Lösning: Reservrutin för alternativ inloggning till Lifecare HSL vid svensk e-Identitet. Vi i samverkan med leverantör av Lifecare och digitaliseringsenheten tekniker tagit fram och testad en fungerade teknislösning. Felsökning- och supportprocesser för kontor och utanför kontorstider, togs fram och antogs av FLG. Processerna kräver personalresurser från Digitaliseringsenheten. Fråga ligger hos Chefen för Digitaliseringsenheten och i väntar på återkoppling har processerna och lösningen inte infört.</p> <p>Mobiltelefoni Problem: Mobiltelefoni störningar hos befintlig mobiloperatör Tele2 påverkar verksamhetens tillgänglighet och åtkomst till Mobila IT-stöd till exempel digitala lås samt</p>

Risker	Uppföljning	Resultat av uppföljning 2022
		<p>telefonsamtal in och ut i varsamheten.</p> <p>Lösning: Reservrutin för hemtjänsten mobiltelefoner. Ett antal utsedda mobiltelefoners SIM-kort/abonnemang har bytts ut mot Roaming kort (Tele2 Open abonnemang) för att säkerställa mobildataåtkomst och telefonsamtal oberoende av mobiltelefonoperatör</p>
<p>Bristande samverkan med externa aktörer på övergripande nivå (gruppnivå).</p>	<p>Stickprovskontroller av att nämnden följer sin del i regionala eller delregionala överenskommelser</p>	<p>Internkontroll övergripande styrning SN</p> <p>Internkontroll gällande <i>Bristande samverkan med externa aktörer på övergripande nivå (gruppnivå)</i> har genomförts genom stickprovskontroll av att nämnden följer sin del i regionala eller delregionala överenskommelser. Dokumenten som valts ut är:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Samverkan för barns och ungas hälsa – överenskommelse mellan Västra Götalands kommuner och Västra Götalandsregionen</i> • <i>Avtal avseende samverkan kring Barnahus i Södra Älvsborg (parterna är 10 kommuner i närområdet, Södra Älvsborgs sjukhus, Åklagarkammaren i Borås samt Polismyndigheten)</i> <p>Internkontrollen har utförts genom att 2-3 frågor per överenskommelse/avtal har ställts till tjänstemän i förvaltningen. Nedan presenteras de delar av dokumenten som det har ställs frågor kring samt vad som framkommit.</p> <p>Överenskommelsen Samverkan för barns och ungas hälsa</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Under rubrik 3.2 i stycket längst till höger står det <i>Socialtjänsten ska inför och under placeringen till aktuella vårdgivare lämna, och ajourhålla, kontaktuppgifter om ansvarig tjänsteman inom socialtjänsten.</i> <u>Vad som framkommit:</u> Nämnden uppfyller detta. 2. Under rubrik 3.4.3.1 står det att (under förutsättning att det inte är uppenbart onödigt att hälsoundersökning genomförs) <i>Socialtjänsten kontaktar den vårdcentral som den unge är listad på, i annat fall närmaste vårdcentral, för att genomföra hälsoundersökningen.</i> <u>Vad som framkommit:</u>

Risker	Uppföljning	Resultat av uppföljning 2022
		<p>Nämnden uppfyller detta.</p> <p>3. Under rubrik 3.5.1 står det att <i>Vid hemgång eller omplacering ansvarar socialtjänsten för att nytt SIP-möte genomförs och att ny SIP upprättas – givet att det fortfarande finns behov av insatser från båda huvudmännen.</i> <u>Vad som framkommit:</u> Nämnden uppfyller delvis detta. Planeringsmöten genomförs alltid med berörda parter, men inte nödvändigtvis en SIP.</p> <p>Avtal avseende samverkan kring Barnahus i Södra Älvsborg</p> <p>1. Under rubrik 4. Ansvarsfördelning står det att <i>"Var och en av parterna åtar sig att tillhandahålla personal till den egna verksamheten vid Barnahus och att personal från varje part deltar på samråds- och samordningsmöten som kallas till vid aktuellt barnärende."</i> <u>Vad som framkommit:</u> Nämnden uppfyller detta.</p> <p>2. Under rubrik 6.5 Fakturering står det att <i>"Samverkansparterna ska årligen betala sin andel av budgeterade kostnader senast den 31 mars varje år"</i>. <u>Vad som framkommit:</u> Nämnden uppfyller detta.</p>
Följer inte upphandlingsrutiner - dokumentation och avtalstrohet.	Manuella stickprovskontroller av dokumentation och avtalstrohet.	Under 2022 uppgick socialförvaltningens inköp av upphandlingspliktiga varor och tjänster till 75% från avtalade leverantörer. Resterande 25% går att härleda till externa köp som inte kunde erbjudas av befintlig avtalade leverantörer.

Att tillhandahålla stöd och omsorg

Risker	Uppföljning	Resultat av uppföljning 2022
Bristfällig dokumentation.	Införande av nytt system (Life Care) under 2021 kommer innebära högre risk för bristfällig dokumentation under 2022.	Granskning av social dokumentation har skett genom 13 stickprovskontroller gällande handläggning och utförande i socialförvaltningens olika verksamheter. Vid granskningen har en delregional gemensam bedömningsmall med fokus på individens behov i centrum, IBIC använts. Resultat: Generellt är

Risker	Uppföljning	Resultat av uppföljning 2022
		<p>dokumentationen god och tillräcklig för god vård och omsorg. Utvecklingsområden som har identifierats är:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dokumentation av samtycke • Tydliggörande av kommunikering vid gynnande beslut • Formulering och dokumentation av mål vid avsett funktionstillstånd vid handläggning för att möjliggöra tydligare genomförandeplaner. • Enhetliga beslutstexter och beslutsmotiveringar mellan enheterna för myndighetsutövning. • Översyn och tydlighet av dokumentation av uppföljning och genomförandeplan.

Personal

Risker	Uppföljning	Resultat av uppföljning 2022
Osäker dokumentation gällande personalärenden	Arbeta för korrekta kammungemensamma verktyg gällande dokumentation av personalärende	Fortsatt utveckling behöver ses gällande kammungemensamma verktyg som härrör personalärenden.

6 Personal

Individ- och familjeomsorg

Insatser inom socialtjänsten ska vara av god kvalitet. Kravet på god kvalitet gäller för såväl myndighetsutövning som övriga insatser. För utförande av uppgifter inom socialtjänsten ska det, enligt SoL, finnas personal med lämplig utbildning och erfarenhet. Detta är enligt förarbetena av central betydelse för socialtjänstens möjligheter att erbjuda insatser av god kvalitet och det ligger även i sakens natur att socialtjänsten med sina vitt skilda uppgifter behöver personal med olika utbildning och erfarenhet. Rekryteringsläget är för närvarande gott men kan snabbt förändras, det är viktigt att arbeta med "varumärket" och att erbjuda medarbetarna goda villkor och utvecklingsmöjligheter, allt för att verksamheten ska vara en attraktiv arbetsgivare och därmed kunna klara sitt uppdrag.

Funktionsstöd

Verksamheten funktionsstöd har under 2022 fått en ny verksamhetschef, samt tre nya enhetschefer har rekryterats. Ändringar inom enhetschefernas ansvarsområden har genomförts utifrån deras särskilda kompetensområden. Några av enhetscheferna har bytt område helt och ett par har fått viss förändring i sitt ansvarsområde. Två av enhetscheferna har fått en utvecklingsdel i sin respektive befattning. En av dem ska i första hand arbeta med verksamhetsutveckling riktat mot daglig verksamhet och den andra ska inrikta utvecklingsarbetet mot gruppboende och serviceboende.

Verksamheten har utbildat egna handledare inom *lågaffektivt bemötande* för att stärka medarbetarnas kunskap att möta brukarna utifrån individuella behov. Handledarna erbjuder utbildningstillfällen för all personal och besöker arbetsplatser som har akuta problem med hot och våldssituationer.

Socialförvaltningen ser ständigt över möjligheterna till att utveckla och förbättra arbetet för att bedriva en mer hållbar personal- och kompetensförsörjning. Det är en långsiktig process som kräver arbete över längre tid.

I dagsläget finns det utmaningar att rekrytera utbildad personal. Yrkesgrupper så som stödpedagoger är svårt att rekrytera.

7 Ekonomi

Avsnittet ekonomi innehåller ekonomisk uppföljning av utfall och prognos för 2022.

7.1 Driftredovisning

Tabell periodrapport

Driftredovisning (belopp i mnkr)	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Budget 2022	Budgetavvikelse
Intäkter	49,3	42,5	35,1	31,2	3,9
Personalkostnader	-243,3	-251,3	-256,6	-265,1	8,5
Övriga kostnader	-185,3	-189,0	-188,6	-182,7	-5,9
Nettokostnader	-379,3	-397,8	-410,1	-416,6	6,5
Fördelning på huvudverksamhet, netto					
Funktionsstöd	-196,7	-195,9	-205,4	-209,2	3,8
Individ- och familjeomsorg	-144,8	-163,4	-163,1	-163,2	0,1
Administration/Central förvaltn/Nämnd	-37,8	-38,5	-41,6	-44,2	2,6
Nettokostnader huvudverksamheter	-379,3	-397,8	-410,1	-416,6	6,5

Analys av driftredovisning

Analys av driftredovisning

Utfall jämför med budget och föregående år

Socialnämnden redovisade ett överskott år 2022 om 6,5 mnkr jämfört med helårsbudget. Årets nettokostnader uppgick till 410,1 mnkr jämfört med budget om 416,6 mnkr. Budgetreserv om 4,0 mnkr är inkluderad i överskottet för helår.

Socialnämndens nettokostnader år 2022 i jämförelse med föregåendes år, är 12,3 mnkr högre vilket motsvarar 3 procent i ökning. Ökningen beror främst på minskade intäkter kopplat till Covid-19 om 7,4 mnkr samt ökade personalkostnader på grund av löneökningar, inhyrd personal samt bostadsanpassning som enligt beslut har övergått från Äldreomsorg till Socialnämnd under året 2022.

Jämförelse med budget och föregående år per kostnadslag

Intäkterna uppgick till 35,1 mnkr för helåret, vilket motsvarar ett överskott om 3,9 mnkr i jämförelse mot året budget. Överskottet går främst härledas till ersättningar gällande Covid-19 om 1,6 mnkr och samt intäkter från Migrationsverket om 1,9 mnkr från tidigare år samt momsersättningar om 0,4 mnkr.

I jämförelse med föregående år har intäkterna redovisat en minskning om 7,4 mnkr. Minskade intäkter mellan åren kan härledas främst till statliga ersättningar gällande Covid-19.

Personalkostnaderna uppgick till 256,6 mnkr (inklusive inhyrd personal), vilket genererade ett överskott om 8,5 mnkr jämfört med budget. Överskottet beror främst på vakanta tjänster inom samtliga verksamheter under året.

I jämförelse med föregående år har personalkostnaderna ökat med 5,3 mnkr, vilket motsvarar 2,1 procent i ökning.

Övriga kostnader uppgick till 188,6 mnkr, vilket motsvarar ett underskott om 5,9 mnkr i jämförelse med årets budget. Underskottet beror främst på köpta vårdplatser för samtliga verksamheter.

I jämförelse med föregående år har övriga kostnader minskat med 0,4 mnkr.

Jämförelse med budget och föregående år per verksamhetsområde

Funktionsstöd

Funktionsstöd verksamheter redovisade ett utfall om 205,4 mnkr för helåret. Utfallet innebär ett överskott mot budget om 3,8 mnkr som kan förklaras enligt nedan:

- **Särskilt boende** visade ett överskott om 2,0 mnkr som beror främst på statliga ersättningar gällande Covid-19 om 1,3 mnkr samt ett individärende om 1,9 mnkr från föregående år. I övrigt redovisade verksamheten ett underskott om 1,2 mnkr för köpta boende platser.
- **Personlig assistans** visade ett underskott om 1,0 mnkr i jämförelse mot budget på grund av minskade volymer inom assistansen. Verksamheten har erhållit 3,0 mnkr i minskade intäkter från Försäkringskassan jämfört mot budget, samt lägre kostnader för assistans i egen och extern regi om 2,0 mnkr jämfört mot budget.
- **Daglig verksamhet** redovisade ett överskott om 0,9 mnkr i jämförelse mot budget, vilket beror på att verksamheten var stängd under året första två månaderna.
- **Korttid/ledsagare/avlösare** redovisade ett överskott om 2,2 mnkr jämfört mot budget. Överskottet härleds främst till minskade personalkostnader om 2,0 mnkr på grund av vakanta tjänster. Korttid verksamheten haft högre försäljning på korttid platser som innebär 0,9 mnkr i ökade intäkter jämfört med budget. Däremot redovisade verksamheten ett underskott om 0,7 mnkr i ökade kostnader gällande busstransport för skolbarn som var inte budgeterad år 2022.
- **Avgiftsreducering/personlig ombud/LSS handläggning** redovisade ett underskott om 0,3 mnkr jämfört mot budget. Underskottet innebar högre kostnader inom bostadsanpassning om 0,6 mnkr men lägre kostnader inom LSS handläggning om 0,3 mnkr jämfört mot budget.

I jämförelse med föregående år redovisade funktionsstöds verksamheter ökade kostnader om 9,5 mnkr vilket motsvara 4,9 procent.

Individ- och familjeomsorg

Individ- och familjeomsorg redovisade ett överskott om 0,1 mnkr för helåret 2022 jämfört med budget.

- **Vuxenheten** redovisade ett underskott om 3,7 mnkr. Underskottet beror på ökade kostnader om 4,9 mnkr för köpta vårdplatser i jämförelse mot budget. Verksamheten påvisar ett överskott om 0,8 mnkr för skyddat boende samt erhållit 0,4 mnkr från TSF gällande lokalhyra för Ekås som inte använts under en halva av året 2022.
- **Stöd till familjer barn och ung** redovisade ett överskott om 0,5 mnkr jämfört mot budget. Verksamheterna familjeenheten och institutionsvård visade ett underskott om 1,3 mnkr för köpta vårdplatser samt att familjerådgivning och öppna vårdinsatser redovisade ett underskott om 0,8 mnkr jämfört mot budget. Verksamheterna har erhållit statlig ersättning gällande covid-19 från föregående år om 0,3 mnkr samt en ersättning från Socialstyrelsen för HVB-vård för tidigare år om 0,5 mnkr. Övriga personalkostnader visade ett överskott om 1,0 mnkr jämfört mot budget.
- **Ensamkommande barn** och flykting visade ett underskott om 0,4 mnkr.
- **Försörjningsstödsenheten** redovisade ett överskott om 2,2 mnkr jämfört mot budget. Utbetalat försörjningsstöd visade ett överskott om 3,1 mnkr, men återbetalning försörjningsstöd (ej flykting) visade ett underskott om 0,6 mnkr för helåret jämfört mot budget.
- **Socialpsykiatri enheten** visade ett överskott om 1,5 mnkr i jämförelse mot budget, vilket beror på vakanta tjänster.

Jämfört med föregående år redovisade individ- och familjeomsorg verksamheter minskade kostnader om 0,3 mnkr, vilket motsvarar 0,2 procent.

Ledning, central administration och nämnd

I begreppet ledning, central administration och nämnd ingår verksamhetschefer, samtliga enhetschefer och administratörer inom funktionsstöd och individ- och familjeomsorg. Socialnämnd med respektive utskott och socialnämnden del av den centrala administrativa enheten ingår även i begreppet. Verksamheterna redovisade ett överskott om 2,6 mnkr för helåret jämfört med budget. I överskottet ingår en budgetreserv om 4,0 mnkr. Däremot redovisade verksamheterna ett underskott om 1,5 mnkr, vilket beror på ökade kostnader för drivmedel, hyra/leasingbilar, advokatkostnader och transport.

Specifikation av statsbidrag

Statsbidrag

Statsbidrag (mnkr)	Utfall 2021	Utfall 2022	Budget 2022
Psykisk hälsa 2022	0	0,9	0
Psykiskhälsa 2021	0,7	0,3	0
Personliga ombud	0,8	0,8	0,8
Lönebidrag	0,1	0,03	0,06
Migrationsverket	1,6	1,6	1,2
Ersättning kostnader relaterat Covid-19	3,6	1,7	0
Habiliteringsersättning	1,1	1,1	1,0
Kvalitetsutveckling våld i nära relationer	0,2	0,3	0,3
Subventioner familjehemsplaceringar	0,6	0,8	0,8
Summa	8,7	7,53	4,16

Kommentar statsbidrag

Statsbidragen som socialnämndens verksamheter erhåller kommer från Migrationsverket, Socialstyrelsen och Länsstyrelsen. Bidragen från Migrationsverket härrör främst ersättningar kring ensamkommande barn, men även återsökningar för kostnader inom försörjningsstöd och LSS.

Statsbidrag gällande psykisk hälsa samt medel för arbete mot våld i nära relationer kommer hela socialförvaltningen till nytta. I överenskommelsen gällande psykisk hälsa ingår samverkan med både interna och externa aktörer. Bidraget gällande psykisk hälsa kan förbrukas under en tvåårsperiod, där av kan bidraget för år 2021 även kan nyttjas under år 2022.

Statsbidraget för personligt ombud motsvarar ca 0,8 mnkr och täcker ca 1,5 tjänst av totalt två heltidstjänster.

Statsbidrag gällande habiliteringsersättning riktar sig till brukare inom daglig verksamhet. Bidraget syftar till att införa/höja ersättningen i kommunerna alternativt bibehålla befintliga ersättningsnivåer.

Statsbidrag gällande subventioner av familjehemsplaceringar syftar till att säkerställa att barn och unga som är i behov av en familjehemsplacering ska få sina rättigheter och behov tillgodosedda.

Socialnämnden har erhållit ersättning från staten gällande sjuklöneersättning om 1,9 mnkr under perioden.

7.2 Investeringsredovisning

Investeringsredovisning

Investeringsprojekt	Budget 2022	Utfall 2022	Budgetavvikelse 2022
Investeringsram	1,3	0,3	1,0
Summa	1,3	0,3	1,0

8 Annan uppföljning

8.1 Övrig uppföljning

Uppföljning av attraktivitetsplanen

Socialnämnden har inte bedrivit något systematiskt arbete utifrån planen. Inom socialförvaltningen erbjuds en bra offentlig service med hög kvalitet på vård, behandling och omsorg.

Idéburet offentligt partnerskap

Idéburet offentligt partnerskap (IOP) är en avtalsform mellan en eller flera organisationer inom idéburen sektor med koppling till social ekonomi, och en eller flera offentliga verksamheter. IOP-avtal skrivs ofta runt en speciell verksamhet, som ägs av den idéburna organisationen, men som den offentliga sektorn vill medverka i. I avtalet bestäms vad partnerskapet gäller, vilka resurser respektive part ska bidra med, hur länge avtalet ska gälla med mera.

En överenskommelse gällande idéburet offentligt partnerskap (IOP) har upprättats mellan Individ- och familjeomsorgen och Föreningen Maskrosbarn. Överenskommelsen är tidsbegränsad och gäller under ett år. Maskrosbarn har sedan 2005 arbetat med att förbättra levnadsvillkoren för barn med föräldrar som har ett missbruk, en psykisk sjukdom eller som utsätter dem för våld. Extravuxen möter ungdomar i åldrarna 13 - 19 år som lever i utsatthet med en problematisk hemmiljö. Insatsen är till sin form lik en kombinerad kontaktfamilj och kontaktperson och framtagen för att fylla glappet mellan öppna insatser och placering. Fokus ligger på en hög grad av flexibilitet och medbestämmande från ungdomen.

Kommunal avtalssamverkan

I årsrapporten ska nämnder redovisa vilken avtalssamverkan nämnden har, och planerar att ingå, med andra kommuner. Det gäller avtal där nämnden tar hjälp av annan kommun för att utföra kommunens uppgifter eller där Marks kommun på motsvarande sätt hjälper annan kommun.

Uppföljning av verksamhet som utförs av privata utförare eller fristående huvudmän

Socialnämnden har avtal med Borås om **social jour** för myndighetsutövning utanför kontorstid och på helger. Ytterligare avtal gäller **Barnahus** som är en kommungemensam verksamhet riktad till barn som misstänkts vara utsatta för övergrepp.

Inom socialnämndens ansvarsområde sker köp av externa placeringar via privata utförare. Uppföljning sker på individnivå och till viss del gällande avtalsnivå.

Uppföljning av synpunkter och avvikelser

Område/vht	Beröm	Förslag	Klagomål	Annat
Funktionsstöd			7	
Försörjningsstöd	2		9	
Familjeenheten			8	
Vuxenenheten			7	
Övrigt				
Totalt	2		31	

Kommentar

Under 2022 har 33 synpunkter inkommit och besvarats gällande socialnämndens verksamheter. Av dessa var 31 klagomål och två var beröm. Synpunkterna fördelar sig över funktionsstöd 7, försörjningsstöd 11, familjeenheten 8 och vuxenenheten 7.

Kvalitetsavvikelser utreds och sammanställs i digitalt verksamhetssystem. Varje enhetschef har ansvaret att utreda, åtgärda och förebygga de avvikelser som inkommer till enheten. Under 2022 har 222 kvalitetsavvikelser och 15 rapporter om missförhållanden rapporterats i det digitala systemet. 6 av de rapporter som rapporterats som missförhållanden har bedömts vara avvikelser och utretts som detta. Av de 222 kvalitetsavvikelserna har 55 avslutats, utredning pågår i 36 och 121 har inkommit och mottagits. I 10 av kvalitetsavvikelserna har beslut fattats att inte inleda utredning.

De 222 kvalitetsavvikelserna fördelar sig Funktionsstöd 175 och Individ och familjeomsorg 47. Funktionsstöds kvalitetsavvikelser fördelar sig över boende 103, daglig verksamhet 47, boendestöd 13, personlig assistans 5, korttidsvistelse 5 och handläggarenhet 2. Individ- och familjeomsorgens kvalitetsavvikelser fördelar sig över socialpsykiatri 18, försörjningsstödsenheten 13, familjeenhet 12 och vuxenenhet 4.

3 personuppgiftsincidenter har rapporterats och utretts inom socialnämndens verksamheter. En av dessa berör felaktigt hanterande av personuppgifter i mejlkonversation, en berör funktionsstöd och en berör expediering av protokoll på individ- och familjeomsorg. En av de rapporterade incidenterna har anmälts till Integritetsskyddsmyndigheten IMY, som har beslutat att avsluta ärendet.

I Kvalitetsberättelse beskrivs mer om det systematiska kvalitetsarbetet. (se bilagor)

9 Följetal

9.1 Följetal verksamhet

Följetal är mått som speglar verksamhetens omfattning och utveckling.

Socialnämndens följetal nämndplan

Följetal	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022
Antal personer med LSS-insatser i ordinärt boende	171	155	142	154
Antal personer i LSS-boende	105	107	109	100
Antal personer med personlig assistans, totalt	98	90	80	75
Antal personer med pågående boendestödbeslut	100	99	105	110
Antal hushåll per år som har försörjningsstöd	569	549	499	411
Antal hushåll som har långvarigt försörjningsstöd (tio månader eller längre)	173	199	179	149
Barn och ungdom, totalt antal vårddygn på boende	7 502	4 915	4 319	4 545
Barn och ungdom, totalt antal vårddygn i familjehem	13 855	14 457	17 349	16 045
Antal upprättade SIP (samordnad individuell plan) på socialförvaltningen som är upprättade i SAMSA, ÄN och SN			10	
Vuxna, antal vårddygn på institution		1 539	1 160	2 330

Antal personer med LSS-insatser i ordinärt boende

Medel över året har ökat något sedan 2021, Några insatser minskar sett till årsstatistiken i Kolada (mättdag 1 oktober) så som personlig assistans, avlösare och barnboende. En ökning sker med insatserna korttidsvistelse och daglig verksamhet. Fler personer som tillhör målgruppen funktionshinder, beviljas insatser enligt Socialtjänstlagen, SoL, ansökningarna gäller stöd som inte ingår i LSS-lagen eller att man inte tillhör personkrets som krävs för LSS-insats. Under året erhöll i genomsnitt 83 brukare insatser enligt SoL inom Funktionsstöd och är en fördubbling sedan 2020. Exempel på insatser är Boendestöd, Sysselsättning, Kontaktperson, Boende, och Utbildningsresor.

Antal personer i LSS-boende

Av de brukare som erhåller boende enligt LSS i slutet av året är totalt sju köpta platser, varav sex är vuxna brukare. Socialnämnden har inget eget boende för barn, varför samtliga barn med behov av boende är köpta platser och insatsen har minskat sedan 2021. Barn som beviljas boende har oftast behovet utifrån studier på annan ort. En liten minskning av antal brukare som erhåller boende enligt LSS har noterats, en orsak kan vara att brukare önskar att bo kvar i eget hem och ansöker om boendestöd som beviljas enligt socialtjänstlagen.

Projektering pågår med Teknik- och Serviceförvaltningen för ett nytt boende, med målet att brukare som idag bor på externt köpta platser i andra kommuner ska kunna flytta hem till Marks kommun och få sina behov tillgodosedda på hemmaplan.

Antal personer med personlig assistans, totalt

Efter de senaste årens minskning av personer med personlig assistans, syns en stabilisering av beslut både från Försäkringskassan och inom kommunen. Under året är (i snitt) 16 brukare

med pågående beslut tagna av socialnämnden och (i snitt) 59 av Försäkringskassan. Kommunen är ersättningskyldig för de 20 första timmarna vid de ärenden som beviljats av Försäkringskassan.

Antal personer med pågående boendestödbeslut

Boendestöd är en praktisk, pedagogisk och social insats för personer med psykisk funktionsnedsättning som syftar till att underlätta för den enskilde att hantera sin vardag. Sedan 2011 är boendestödet den vanligaste insatsen enligt Socialtjänstlagen för personer under 65 år med funktionsnedsättning. Socialpsykiatrien beviljar ca 60 % av besluten och funktionsstöd resterande. Trenden är att fler personer som tillhör LSS ansöker om boendestöd i stället för de insatser som LSS-lagen erbjuder.

Antal hushåll per år som har försörjningsstöd

Antal hushåll som erhöll minskade under 2021 och även under 2022 har en viss minskningen fortsatt. Marks kommun följer den nationella kurvan vid ökning och minskning sedan 25 år. Jämfört med andra har Marks kommun fler som har behov av stöd på grund av sjukdom och ohälsa och färre på grund av arbetslöshet eller sociala skäl.

Antal hushåll som har långvarigt försörjningsstöd (tio månader eller längre)

Verksamheten noterar en minskning av antal hushåll som har långvarigt behov av försörjningsstöd. Andelen försörjningsstödstagare med behov av långvarigt stöd visar sig vara högre än jämförbara kommuner när man mäter de som erhåller stöd.

Barn och ungdom, totalt antal vård dygn på boende

Att placera barn eller ungdom på ett boende sker när behov av skydd och vård finns. Denna insats är inte möjlig att planera eller förutse, dock görs avväganden alltid om placering kan ske på familjehem i första hand. En viss ökning av placerade barn och ungdomar på boende har skett under året. I jämförelse med alla kommuner (ovägt) placerar Mark färre barn och ungdomar. En kostnadsökning sker utifrån att dygnskostnaden ökar varje år.

Under året har kommunen tagit emot två ensamkommande barn som placerades på institution.

Barn och ungdom, totalt antal vård dygn i familjehem

Nämnden har fokuserat på att öka kvalitén på familjehemsarbetet. Arbetet med vårdnadsöverflytt har intensifierats vilket har medfört att antalet rättsprocesser har ökat och rättssäkerheten ökar i förhållande till de placerade barn. När barn och unga har behov av placering utanför det egna hemmet övervägs alltid placering i familjehem i första hand. I jämförelse med alla kommuner (ovägt) placerar Mark färre barn och ungdomar. Nämnden deltar i ett forskningsarbete med övriga sjuhäradskommuner tillsammans med FoU Sjuhärad som väntas ge svar på frågor och vägledning i det fortsatta utvecklingsarbetet gällande familjehemsarbetet.

Vuxna, antal vård dygn på institution

Under året har det sett ett ökat behov av kortare behandling på institution för målgruppen. Behandling på hemmaplan är väl utbyggt, flera personer har varit placerade men en planering för varje placering finns för att säkerställa en bra behandling samt plan för återvändande till det egna hemmet och fortsatt öppenvård. Några placeringar behöver förlängas då det är brist på jourbostäder i kommunen.

9.2 Följetal personal

Personal - Antal anställda

Följetal	Utfall helår 2019	Utfall helår 2020	Utfall helår 2021	Utfall helår 2022
Antal tillsvidareanställda	423	433	425	446
Antal tidsbegränsade anställda	53	61	67	48
Genomsnittlig sysselsättningsgrad för tillsvidareanställda (%)	94,7	94,2	95,2	96
Handläggare med socionomutbildning och minst ett års erfarenhet av barnutredningar (%)		75%	77%	82%

Statistiken avser per 31 oktober.

Antal tillsvidareanställda

Antalet tillsvidareanställda har ökat på grund av att förvaltningen erbjuder heltid både till tillsvidare anställda och vikariat.

Antal tidsbegränsade anställda

Tidsbegränsade anställningar har ökat då vi i år erbjuder månadsanställning i stället för timanställningar över sommaren, samt att pandemin under början på året krävde ökad bemanning.

Genomsnittlig sysselsättningsgrad för tillsvidareanställda (%)

Ingen medarbetare tvingas att arbeta på en lägre sysselsättningsgrad än vad den önskar. Utmaningen är att locka så många medarbetare som möjligt att arbeta heltid. Detta är ett förhållande som råder inom båda verksamheterna inom socialnämnden.

Handläggare med socionomutbildning och minst ett års erfarenhet av barnutredningar (%)

Andelen socionomer som uppfyller kravet har ökat. Detta är positivt och verksamheten är angelägen om att underhålla trenden. Vid en omvärldsbevakning konstateras att flertalet kommuner i Boråsregionen står för samma utmaningar.

Personal - Sjukfrånvaro

Följetal	Utfall helår 2019	Utfall helår 2020	Utfall helår 2021	Utfall helår 2022
Sjukfrånvaro alla anställda (%)	6%	8,6%	8,2%	9,3%
Andel långtidssjukfrånvaro i procent av den totala sjukfrånvaron (%)	42,6%	34,8%	36,4%	41,9%
Frisktal (max fem sjukdagar per individ och år) (%)	66%	50%	45%	44%

Statistiken avser perioden 1 november t o m 31 oktober.

Personal - Timtid, mer- och fyllnadstid samt övertid

Följetal	Utfall helår 2019	Utfall helår 2020	Utfall helår 2021	Utfall helår 2022
Timtid i timmar	97 208	77 113	86 713	80 287
Fyllnadstid i timmar	5 221	5 041	5 071	5 313

Följetal	Utfall helår 2019	Utfall helår 2020	Utfall helår 2021	Utfall helår 2022
Övertid i timmar	8 951	6 843	8 666	12 033

Statistiken avser perioden 1 november t o m 31 oktober.

Timtid i timmar

Det höga antalet gällande timtid, fyllnadstid och övertid har direkt korrelation med den höga sjukfrånvaron som har gällt under perioden juli 21-juni 22.

Siffrorna ovan är framtagna genom HR. Förvaltningen kan inte kvalitetssäkra resultatet. Ett arbete pågår inom HR och Servicedesk lön för kvalitetssäkring av resultat.

10 Budgetunderlag

10.1 Utmaningar och slutsatser utifrån årsrapporten

Individ och familjeomsorgen

Verksamheten noterar att behovet av köpt vård för både barn och vuxna ökar över tid. Denna omständighet driver socialtjänstens kostnader. Förklaringen ligger troligtvis i en kombination av ökade ambitioner och förväntningar men också i att människor uttrycker en mer komplex behovsbild som till exempel samsjuklighetsproblematik och trauman. Verksamheten arbetar ständigt med att utveckla så kallade hemmaplanslösningar för att minska kostnader men också för att undvika hospitalisering. Ett exempel kan hämtas i den kritik som i media framförts mot placeringar på SIS och den verksamhet som bedrivs där för att möta vårdbehovet hos framför allt svårt utagerande och kriminellt belastade pojkar. När det gäller samsjuklighetsproblematik som kräver samarbete och samfinansiering mellan huvudmän har lagstiftaren uppmärksammat behovet av ett tydligare regelverk och planerar att lagstifta med målet att tilldela hälso- och sjukvården ett tydligare uppdrag för behandling.

En hög inflation utsätter kommunens invånare för stora ekonomiska påfrestningar, redan marginaliserade grupper får svårigheter att klara sin ekonomi. Energipriserna i Europa har till följd av den ekonomiska återhämtningen efter pandemin och därefter den ryska invasionen av Ukraina stigit till exceptionellt höga nivåer. Hushållen är pressade, vilket troligtvis påverkar konsumtionen. Detta bidrar enligt Konjunkturinstitutet till att svensk ekonomi går in i en lågkonjunktur. Situationen är svår att överblicka vilket innebär att det också är svårt att göra säkra prognoser. Det är troligt att en lågkonjunktur påverkar sysselsättningen och att de kommuninvånare som redan har svårigheter att etablera sig på arbetsmarknaden i ännu högre grad påverkas. Bara regeringens beslut att höja riksnormen antas påverka försörjningsstödsbudgeten med två miljoner kronor under 2023. Förändrade förutsättningar tvingar socialnämnden att förbereda sig på att ta emot och handlägga fler ansökningar rörande ekonomiskt bistånd. Ett ökat antal ansökningar påverkar kostnaden för försörjningsstödet men medför också ökade kostnader för personal. Förvaltningen följer noga utvecklingen och konstaterar det är viktigt att etablera ett handlingsutrymme för att möta de behov som kan uppstå.

Funktionsstöd

Efterfrågan på traditionella gruppboendestäder enligt LSS har minskat på senare år samtidigt som behovet av serviceboendestäder har ökat. Boendestöd har också vuxit fram som en allt större insats inom verksamheten som ett alternativ till boendeinsatser enligt LSS. En förutsättning för att kunna erbjuda boendestöd som alternativ är att det finns tillgång till lägenheter i kommunen, inte minst för unga vuxna som flyttar hemifrån.

Från 1 januari 2023 sker förändringar i LSS-lagstiftningen avseende insatsen personlig assistans vilket kan innebära att fler personer kan beviljas personlig assistans. Förändringarna innebär bland annat vissa förändringar avseende grundläggande behov samt kring hur föräldraansvaret ska hanteras. Inom insatsen personlig assistans pågår även en statlig utredning kring ett eventuellt statligt huvudmannaskap skulle kunna se ut. Uppdraget ska redovisas senast 1 mars 2023.

10.2 Omvärld

Individ och familjeomsorgen

De senaste tre åren har Socialstyrelsen i lägesrapporten för Individ- och familjeomsorg redovisat en utveckling som visar på en utsatthet och skillnader i livsvillkor för vissa grupper i samhället. Den socioekonomiska boendesegregationen har ökat under de senaste tjugo åren och de minst, respektive mest, resursstarka bor mest segregerat. Sammanlagt 1,4 miljoner människor lever i områden med socioekonomiska utmaningar. Verksamheten försöker därför

driva ett aktivt boendesocialt arbete på både individ- och strukturnivå. För närvarande genomförs en boendesocial utredning som förväntas identifiera utmaningar och förbättringsområden. I samverkansarbetet med det allmännyttiga bostadsbolaget har till exempel förslaget "bostad först" presenterats vilket om det genomförs ger ytterligare ett verktyg i arbetet med att möta hemlöshetsproblematiken.

Socialstyrelsen rapporterar vidare att arbetslöshet är det vanligaste försörjningshindret även vid långvariga eller mycket långvariga behov av ekonomiskt bistånd. Detta är en bild som inte helt överensstämmer med de förhållanden som råder lokalt, kanske beroende på att arbetslösheten relativt sett varit låg i kommunen. Samarbetet med AMC visar sig över tid utvecklas med goda resultat för deltagarna. Försörjningshinder som sjukdom och ohälsa samt sociala skäl är vanligare bland dem som har långvarigt eller mycket långvarigt biståndsbehov än bland det totala antalet biståndsmottagare.

Socialstyrelsen har gjort en övergripande analys av dödsfallsutredningar av vissa skador och dödsfall under perioden 2018–2021, totalt 83 brottsoffer, varav 26 barn och 57 vuxna. Såväl bland brottsoffren som bland gärningspersonerna levde många i en socialt utsatt situation och hade psykiatriska tillstånd med eller utan missbruk. I de utredda fallen hade också många av brottsoffren och gärningspersonerna haft omfattande kontakt med olika samhällsaktörer och verksamheter, ofta kort tid före det aktuella brottet. Den övergripande bedömningen är att det behövs ett mer aktivt, skyndsamt och samordnat agerande från berörda samhällsaktörer vid kännedom eller misstanke om att ett barn far illa eller att en vuxen utsätts för våld av en närstående. Verksamheten arbetar med att möta och omhänderta behoven på individ- och samverkansnivå. Det finns stödjande, rådgivande och hjälpanse insatser på individnivå. På samverkansnivå finns väl utbyggda insatser riktade till både barn och vuxna.

Enligt nationell statistik har kostnaderna för insatser för barn och unga har ökat med 2,3 miljarder kronor, motsvarande 10,3 procent, från 2016 till 2020. Tyvärr finns inga senare siffror att tillgå men trenden förefaller inte att avta. Av ökningen står familjehemsvård och institutionsvård eller HVB för den största delen, med 1,1 och 1,0 miljarder kronor vardera. Även denna trend bekräftas lokalt i verksamheten. Skillnader i barns och ungas livsvillkor ställer krav på samverkan och förebyggande arbete. Det finns dock resultat som pekar på att samverkan runt barn och unga och barninflytande inom den sociala barn- och ungdomsvården är ett område som behöver prioriteras.

Socialstyrelsen rapporterar att för personer med missbruk och beroende har covid-19-pandemin varit utmanande, och i vissa fall har det varit omöjligt att upprätta SIP eller genomföra samverkansmöten. Personer med missbruk och beroende har påverkats på flera sätt: bland annat har gruppen haft svårare än vanligt att få tider till öppenvården inom hälso- och sjukvården och det har funnits färre platser inom slutenvården och sämre tillgänglighet till beroendeakuter. Dessa omständigheter har även påverkat de delar av verksamheten som arbetar med beroendeproblematik och kan kanske vara en bidragande orsak till att verksamheten noterat ett ökat behov av köpt vård.

Funktionsstöd

Förvaltningen ser en tendens att personer med tillhörighet till LSS-insatser i högre grad ansöker om en annan form av stöd än LSS-insatser, vilket beviljas enligt socialtjänstlagen. Framför allt är det insatsen boendestöd som har ökat de senaste åren och den insatsen beräknas öka även under 2024 utifrån nuvarande tendens.

Verksamheten har färre brukare, men där tendensen påvisar att vårdtyngden ökat. Målgruppens behov har förändrats de senaste åren och detta innebär nya utmaningar för förvaltningen. Behoven består av fler brukare med LSS-tillhörighet som har neuropsykiatriska diagnoser men även fler som har samsjuklighet såsom psykisk ohälsa eller missbruk.

I dagsläget täcker inte det befintliga korttidsboendet dagens behov i antalet platser fullt ut, vilket gör att förvaltningen behöver se över möjligheterna till en utökning. Samtidigt pågår en översyn av nuvarande korttidsboende där en mer central placering i kommunen hade underlättat för deltagarna då många av barnen/ungdomarna går i skola i centrala Kinna och Skene.

Riksdagen antog 2017 ett nytt nationellt mål för funktionshinderpolitiken där kopplingen till mänskliga rättigheter tydliggörs. Det nationella målet för funktionshinderpolitiken är att, med

FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som utgångspunkt, uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet för personer med funktionsnedsättning i ett samhälle med mångfald som grund. Verksamheten arbetar vidare med att bidra till måluppfyllelse utifrån detta. För att nå en ökad måluppfyllelse är det dock avgörande med en tät samverkan även med andra aktörer så som ex. sjukvård, tandvård och skola.

10.3 Ekonomi

Beräkningen av nämndens kostnader för 2024 och kommande år är gjorda på en övergripande nivå och utifrån väsentligheter. Utgångspunkten för nämndernas ramar är fullmäktiges budgetbeslut i december 2022. Där fastställdes budgetramarna för 2024–2025. Nämndens ekonomiska arbete ska ligga på att planera in verksamheten inom de beslutade budgetramarna.

År 2024–2025 kommer vara en utmaning för ekonomin med kraftigt ökade pensionskostnader och prisökningar på varor och tjänster. Det behöver kombineras med behov av resultatförbättring och utveckling inom verksamheterna.

Den ökade inflationen under 2023 som väntas fortsätta öka under 2024 har en mycket stor påverkan på kommunens och nämndens kostnader. Inflationen påverkar personalkostnaderna genom att pensionsavgifterna ökar. Även övriga omkostnader påverkas i hög grad av prisutvecklingen i omvärlden.

Det är viktigt att notera att antalet och omfattning på ärenden i dessa verksamheter kan förändras på mycket kort sikt och därmed påverka budgeten markant. Det är inte möjligt att prognosticera vilka och hur många av kommunens invånare som kommer att ha behov av lagstyrda åtgärder från socialnämndens verksamhetsområden.

Driftredovisning (belopp i mnkr)	Utfall 2022	Budget 2023	Budget 2024	Budget 2025	Budget 2026	Budget 2027
Intäkter	35,1	28,1	29,0	29,3	29,4	29,7
Personalkostnader	-256,6	-269,0	-274,0	-277,0	-278,0	-280,0
Övriga kostnader	-188,6	-185,2	-189,0	-191,0	-192,0	-193,1
Nettokostnader	-410,1	-426,1	-434,0	-438,7	-440,6	-443,4

Investeringsbudget

Investeringsprojekt	Utfall 2022	Budget 2023	Budget 2024	Budget 2025	Budget 2026	Budget 2027
Investeringsram	0,3	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3
Summa	0,3	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3

Kommentar

10.4 Personal- och kompetensförsörjning

Funktionsstöd

Den nationellt övergripande prognosen om framtidens personalbrist inom offentlig sektor kommer även påverka verksamheten funktionsstöd i Mark. För närvarande har verksamheten en relativt god tillgång till medarbetare inom verksamhetens olika områden men allt tyder på att vi står inför stora utmaningar de närmaste åren. Dock ser verksamheten svårigheter med att rekrytera utbildade stödpedagoger samt chefer.

Arbete för att öka antalet medarbetare som arbetar heltid är viktig för att förebygga framtida rekryteringsbehov. Förvaltningens pågående insatser för samordnade rekryteringsprocesser kommer att möjliggöra bredare rekryteringar. Det leder även till ett behov av att genomlysna möjligheten att organisera arbetsuppgifterna på nya sätt, vilket kan innebära att uppgifterna fördelas på nya sätt mellan olika befattningar.

En utmaning är rekryteringen inför semesterperioderna som kräver nya samarbeten och nya arbetssätt för att lyckas med målet att medarbetare i verksamheten ska få sin semester inom den lagstadgade semesterperioden juni- augusti.

Pensionsavgångar:

- Funktionsstöd har cirka 23 medarbetare som beräknas gå i pension 2024 vilket är inom yrkesgrupperna; stödbiträde, stödpedagog och medarbetare inom personlig assistans.

Detta tillsammans med övrig personalomsättning kräver att verksamheten behöver planera för kommande rekryteringar så att kvalitén i arbetet inte påverkas.

Individ- och familjeomsorg

Balansen mellan efterfrågan och tillgång på socionomer i verksamheten relativt god. Retrospektivt konstateras dock att situationen fram till helt nyligen såg annorlunda ut med en stor obalans vilket kan uppstå igen framöver. Fortfarande är dock behovet av kompetens på vissa tjänster högre än tillgången. Detta avhjälpas genom riktade utbildningsinsatser och stöd från till exempel 1:e socialsekreterare.

Yrkesresan har varit en satsning för att öka kompetens och stabilitet bland personal i den sociala barn- och ungdomsvården. Satsningen som tidigare bedrivs med GR-kommunerna som huvudman har nu övertagits av SKR och breddats till att gälla samtliga områden inom individ- och familjeomsorgen men också funktionshinder och äldreomsorg.

10.5 Taxor och avgifter

Sammanställning samtliga taxor

Taxa/taxe-område	Kort beskrivning av taxan	Belopp 2023	Senast ändring av taxan i KF (åååå-mm)	Förslag till ny taxa 2024 (samt kort motivering)	Nytt taxebelopp 2024 efter indexuppräknig eller uppräknig på annat fastställt sätt (om uppräknig, ange vilket index/sätt)
Se bilaga Taxor SN 2023					

Förändrade taxor

Taxa	Taxa 2023	Taxa 2024	Kommentarer
Inga förändringar			

Intäkter från taxor och avgifter

Verksamhetsområde	Utfall 2022	Budget 2023	Prognos 2023	Budget 2024
Kost	1,1	1,1	1,1	1,2
Omsorgsavgifter	0,4	0,5	0,5	0,5
Summa (mnkr)	1,5	1,6	1,6	1,7